

VERTROUWELIJK

DE SITUATIE IN HET AMSTERDAMSE CPN-DISTRICT AAN DE VOORAVOND VAN
DE DISTRICTSCONFERENTIE

Van oudsher is de hoofdstad het voornaamste bolwerk van de CPN. Niet alleen omdat daar de leidinggevende organen van de partij en het pers en propaganda-apparaat (de drukkerijen en uitgeverijen) gevestigd zijn, maar vooral omdat nagenoeg de helft van de leden der partij (landelijk momenteel ongeveer 11.500) in Amsterdam woonachtig is.

Hoewel de CPN in het Nederlandse politieke bestel tot een weinig betekenende factor is geworden en de hoofdstad haar deel aan de algemene teruggang heeft geleverd, mag haar invloed in Amsterdam niet worden onderschat.

Bij de jongste verkiezingen voor de Tweede Kamer (maart 1959) gaven nog altijd 51.171 Amsterdammers hun stem aan de CPN. Dat was 10% van het totaal aantal in Amsterdam uitgebrachte stemmen of 35% van het landelijk aantal CPN-stemmen. Bovendien kwam 43% van de 35000 op de kandidatenlijst van de Bruggroep uitgebrachte stemmen eveneens uit Amsterdam.

Bij de verkiezing van de gemeenteraad te Amsterdam op 28 mei 1958 verwierf de CPN 13,5% van het totaal aantal uitgebrachte stemmen. Het gevolg daarvan is, dat 6 van de 45 raadszetels thans nog worden bezet door CPN-ers.

Verkiezingsuitslagen alleen zijn overigens niet bepalend voor het vaststellen van de communistische invloed; vooral niet wanneer het gaat om de mogelijkheden van de CPN tot het verstoren van de arbeidsvrede te taxeren.

Het vermogen van de communistische partij tot het scheppen van arbeidsonrust is zeker niet evenredig gedaald met het verlies aan ingeschreven leden en de vermindering van het aantal communistische stemmen in de laatste jaren. De kernen, van waaruit het vuur eventueel opnieuw ontstoken kan worden, zijn vrijwel alle voor de partij behouden gebleven, zij het hier en daar in enigszins verminderde omvang.

VERTROUWELIJK - 2 -

VERTROUWELIJK

Sinds het opheffen van de bedrijfsafdelingen in 1957 telt de partij in de gemeente Amsterdam 27 afdelingen. In één daarvan, die in feite het karakter van een bedrijfsafdeling heeft behouden, zijn alle leden, werkzaam in de diverse overheidsdiensten georganiseerd. Dit is gebeurd om aan hun partijlidmaatschap met het oog op het z.g. "ambtenarenverbod" zo weinig mogelijk bekendheid te geven. De overige 26 afdelingen zijn territoriaal afgebakend en worden buurtafdelingen genoemd.

De arbeiders uit de particuliere ondernemingen - allen ingeschreven als lid van de buurtafdelingen - worden bovendien beroeps- en bedrijfsgewijs op het districts bureau geregistreerd. Hierdoor is de mogelijkheid geschapen om alle leden van eenzelfde beroeps- of bedrijfstak voor actie-doeleinden in vergadering bijeen te roepen. Hiervan wordt de laatste tijd ruim gebruik gemaakt. De verzamelde leden van eenzelfde bedrijfstak worden tegenwoordig aangeduid met de naam "bedrijfsgroep". Zo kent men b.v. de bedrijfsgroepen "Haven", "Bouwvak" en "Metaal".

Het zijn de leden van deze groepen, die in de eerste plaats in aanmerking komen, de door het 19de partijcongres voorgeschreven infiltratie in de niet-communistische vakbeweging, in het bijzonder in het NVV, te bewerkstelligen.

Gezien de belangrijkheid van Amsterdam is het geen wonder, dat het partijbestuur de activiteit van dit district en de verrichtingen van de leiding daarvan nauwlettend gadeslaat. Het partijbestuur toont zich reeds langere tijd minder goed te spreken over het districtsbestuur.

Dit kwam o.m. tot uiting in een begin oktober 1958 gehouden uitgebreide districtsbestuursvergadering, waar het lid van het dagelijks bestuur der partij, Henk HOEKSTRA, straf tegen de districtsleding van leer trok. Met name een aantal van de meestvooraanstaande leden daarvan, o.w. de eerste secretaris W. van het SCHIP en de dagelijks bestuurders S. GEUGJES, Chr. BISCHOT en H. SCHOUMANS, werd door hem van "linkse afwijkingen" beschuldigd.

Hun werd o.m. kwalijk genomen de partijleiding een te slap optreden tegen de groep Wagenaar c.s. te hebben aangewezen. Door het

VERTROUWELIJK

oefenen van "zelf-kritiek" konden de in gebreke gestelden hun positie als districtsbestuurder handhaven, met uitzondering evenwel van GEUGJES, die een andere functie kreeg toegewezen.

Ter gelegenheid van het 19de partijcongres (Kerstmis 1958) gaf Paul de GROOT in een vergadering van de Amsterdamse congresdelegatie met nadruk uiting aan zijn misnoegen over de leiding van het district. Vooral de onvoldoende manier waarop verbinding met de massa werd gezocht had zijn ontevredenheid opgewekt. Ook in de voltallige zitting van het congres werd Wim van het SCHIP door De GROOT gekapitteld.

Aan de vooravond van de op 27 en 28 juni a.s. te houden districtsconferentie heeft de partijbestuurder Rinus HAKS een onderzoek ingesteld naar de toestand en de verhoudingen in en tussen het bestuur, het dagelijks bestuur en het secretariaat van het district. HAKS heeft daarin ook betrokken de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het congresbesluit betreffende het werken in de vakbeweging en de massa en de persoonlijke verhoudingen tussen de Amsterdamse kaderleden.

In een districtsbestuursvergadering gehouden na het afsluiten van dit onderzoek stelde W. van het SCHIP de tekortkomingen van de dagelijkse districtsleiding in het licht. Hij deelde - vooruitlopend op de verkiezing van een nieuw districtsbestuur op de komende conferentie - mede, dat in opdracht van het partijbestuur, de vrijgestelden Gerard MAAS, Rinus HAKS, Carel van DILLEN, Jaap KLEIJN en Wim van het SCHIP deel van het dagelijks bestuur van het district zullen moeten uitmaken. Dit zou inhouden, dat de vrijgestelden Chris BISCHOT en Hein SCHOUMANS als dagelijks bestuurslid aan de kant zijn of worden gezet. Wim SWART, die ook niet in het dagelijks bestuur zal terugkeren is voor het volgen van een politieke scholingscursus in Moskou aangewezen.

Nieuwe figuren in de dagelijkse leiding zijn Carel van DILLEN en Rinus HAKS. Laatstgenoemde kan worden gezien als de toezichhouder van het partijbestuur op de Amsterdamse districtsleiding.

VERTROUWELIJK

Het is niet uitgesloten dat op instigatie van het partijbestuur ter districtsconferentie nog verdere wijzigingen in het districtsbestuur zullen worden aangebracht.

24 juni 1959

VERTROUWELIJK